

ŽELEZAR

JESENICE, 19. septembra 1964

ST. 38/VI.

Tri leta izučevanja strokovnih delavcev za Skopje

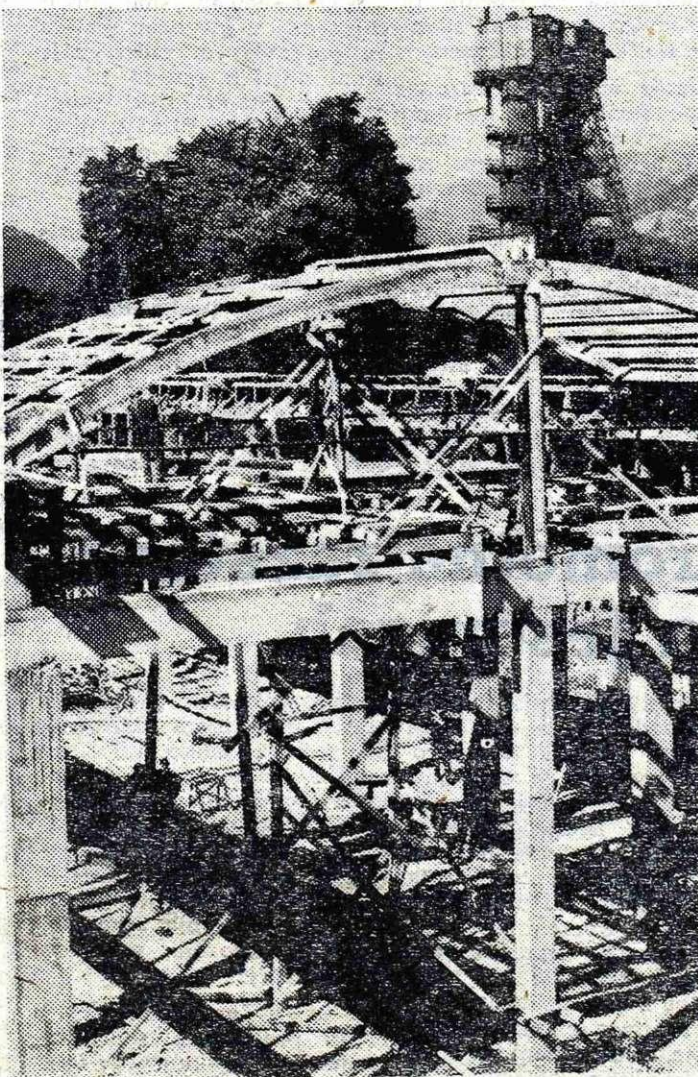
Ta mesec poteka tri leta, kar so prišli prvi praktikanti Železarne Skopje v našo železarno na izučevanje poklicev. Prav za triletnico so razdelili spričevala o kvalifikaciji 19 praktikantom, ki so uspešno opravili teoretični in praktični izpit za valjavca ali adjusterja toplih valjarn. Razdelitvi, ki je bila v četrtek v klubski sobi v Kazini, so prisostvovali poleg praktikantov in predstavnikov Železarne Skopje tudi predstavniki Železarne Jesenice — direktor kadrovskega sektorja Dante Jasnič, obratovodja valjarne 2400 inž. Ciril Urbar, predavatelj in predstavnik železarskega izobraževalnega centra Peter Sitar.

Predstavniki železarne Skopje inž. Ostaševski je ob razdelitvi čestital novim kvalificiranim delavcem in med drugim povedal: »V jeseniški železarni se je doslej izobraževalo že 107 delavcev, tehnikov in inženirjev. Eni dalj časa, drugi manj. Tokrat se je šolalo na ŽIC 35 praktikantov, od katerih jih je 16 opravilo izpit za visokokvalificiranega delavca, 19 pa za kvalificiranega delavca. Ta kader predstavlja točno 10% vsega predvidenega kadra za valjarno pločevine v Skopju, ki bo proizvajala letno 300 tisoč ton toplo valjane debele pločevine. Za izučitev zadnje skupine je bilo izdanih 763.500 dinarjev, ker dokazuje, da Železarna Skopje v resnici teži za pridobitvijo potrebnega strokovnega kadra. Srečni smo, da lahko izučujemo kadre za našo železarno v jeseniški železarni, ki nam nudi vse možnosti za izučitev čim boljših strokovnjakov. Na Jesenicah smo dobrodošli in se zavedamo dolžnosti povrniti to gostoljubnost članom kolektiva Železarne Jesenice ob obisku v naši železarni, ki je v izgradnji.«

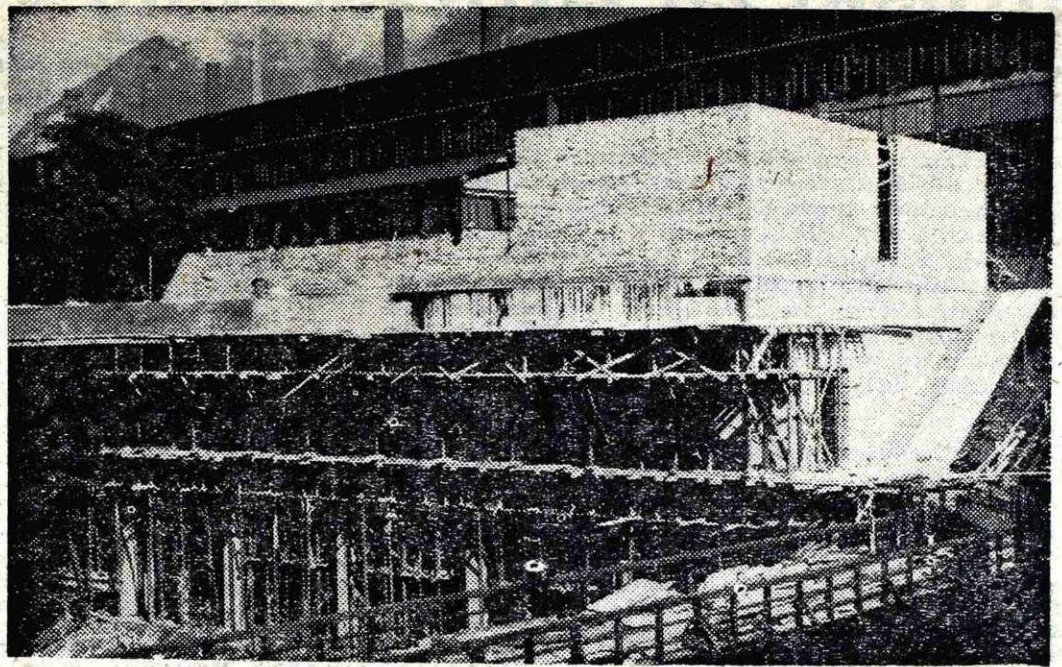
Novim 19 kvalificiranim delavcem sta čestitala tudi obratovodja inž. Urbar in predstavnik ŽIC tov. Sitar, nakar je sledilo prijetno popoldne v vzdušju zelo iskrenega prijateljstva med vsemi praktikanti iz Skopja, ki

se počutijo na Jesenicah zelo dobro in so predvsem srečni, ker so tudi med delavci jeseniške železarne in prebivalci Jesenic zelo priljubljeni.

U.

Na desnem bregu Save, tik pred železniškim mostom pa bo nova kisikarna

Na levem bregu Save, pod žično valjarno, gradimo novo RTP postajo

Na Javorniku bodo nastale prehodne težave ob dostavi normalnotirnih voz

Zaradi povečanja hitrosti ob elektrifikaciji gorenjske proge so se pri železniško-transportnem podjetju Ljubljana odločili opustiti postajo Javornik kot križno postajo. Ker na bodočem odpremišču ne bo prometnih uslužbencev, je treba iz varnostnih razlogov zapadni del kretniških zvez preurediti tako, da ne bo več možno priti iz naših tovarniških tirov direktno na odprto progo.

S položitvijo kretnic prav v obrnjeni legi ne bo več možno direktno dostaviti va-

gone v tovarno, pač pa le po izvlečnem slepem tiru na zapadni strani. Ta je doslej služil kot odstavni tir in ker bo moral biti v bodoče prost, smo morali najti drug izhod, da ne bi zmanjšali sprejemno moč tirov. Kot smo že poročali, bo za to narejena na vzhodni strani tirna povezava.

Zaradi ureditve prometa do vzpostavitve te zveze in kombinirane elektrifikacije se je v ponedeljek sestala na Javorniku komisija zastopnikov železnice, podjetja za elektrifikacijo prog in železarne. V kontaktni mreži železniškega voda bo namreč napetost 3000 V, nad našimi tiri pa je 550 V. Da bo možna dostava voz vlaka, ki bo pripeljal na drugi tir, bo potrebna nad tem tirom

ob uvozu napetost 3000 V, ob dostavljanju z našo lokomotivo pa 550 V. Zato je bilo dogovorjeno, da bo podjetje za elektrifikacijo prog izdelalo odgovarjajoč projekt, po katerem bomo lahko regulirali potrebne napetosti. Istočasno bo treba urediti tudi zavarovanje, ki naj bi bilo pozneje vključeno v sistem avtomatskega progovnega zavarovanja. Do izgradnje tirov na vzhodni strani in elektrifikacije le-teh, pa bo železnica do 29. novembra letos dovažala rias tovor s parnimi stroji na naš slepi tir na zapadni strani, od koder ga bomo lahko dostavili na mesto. Ker bo s tem ta tir moral biti prost, drugi postajni tir pa bo še služil križanjem vlakov, bodo z dostavo zaradi zmanjšanja kapacitet, določene težave. Zato je v skupnem interesu nas in železnice, da na vzhodni strani čimprej zgradimo tirno zvezo in uredimo odgovarjajočo kombinirano elektrifikacijo. B.B.

DE valjarna 2400

Razpravljali so o predlogu za povišanje osebnih dohodkov v železarni

Na tretji seji delavskega sveta delovne enote so najprej ugotovili, da so sklepi prejšnje seje v celoti izpolnjeni. Nato sta predsednik delavskega sveta DE ter obratovodja obrazložila predloge UO o novem načinu delitve osebnega dohodka.

Člani delavskega sveta DE so menili, da naj bi draginjski dodatek v višini 3.000 dinarjev tudi v prihodnje izplačevali ločeno od ostalih osebnih dohodkov. Menijo tudi, da povišanje ni 15%, ampak le 8,3%, ker se draginjski dodatek izplačuje že

od 1. avgusta 1964. Strinjali so se tudi s predlogom UO, naj bi martimarni povečali osebne dohodke za 10%. Prav tako je treba po njihovem mnenju izenačiti tarifne postavke v delovni enoti upravnih služb, strokovni (nadaljevanje na 2. strani)

Stroški za zdravstveno varstvo delavcev naj bodo sestavni del cene proizvoda

Pred kratkim so v skupščini zavarovancev Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje na Jesenicah razpravljali o polletnem poročilu gospodarjenja s skladom za zdravstveno zavarovanje in o drugih problemih s področja socialnega zavarovanja. V razpravi so poleg članov skupščine sodelovali še predsednica republiške skupščine zavarovancev Dolfka Boštjančičeva, zvezni poslanec v socialno zdravstvenem zboru Dante Jasnič, republiški poslanec Rok Globočnik, član republiškega sindikata družbenih služb dr. Borut Rus in predsednik občinskega sindikalnega sveta Radovljica Jože Vidic.

Sklad zdravstvenega zavarovanja pri KZSZ na Jesenicah izkazuje s 30. 6. 1964 999.514.597 dinarjev dohodkov, izdatkov pa 923.169.405 dinarjev, torej znaša presežek 67.402.902 dinarja. Tak presežek so dosegli kljub temu, da so se cene zdravstvenim storitvam v letošnjem letu dvignile. Povečale pa se niso samo cene, temveč tudi število zdravstvenih storitev. Ambulantnih pregledov je bilo kar 28.000 več (všeti so tudi specialistični) kot v istem času lani, kar je vzrok predvsem v epidemiji influence, medtem ko se je cena za posamezno storitev dvignila le za 2 din. Kljub temu pa to skupno predstavlja povišanje za 13.012.000 din. Pri bolnišničnem zdravljenju so stroški v letošnjem letu porasli za 54.288.000 din, število oskrbnih dni pa za 2.427 ali za 3,6%. Porast teh stroškov gre nedvomno na račun letošnjih pogodb in lanskoletne podražitve življenjskih stroškov. Za primer poročilo navaja jeseniško bolnišnico, ki je v letu 1964 dvignila povprečno ceno za oskrbni dan za polnih 20%. Kot razlog navajajo še pogosta črevesna obolenja,

ki šestkrat zahtevajo zdravljenje v bolnišnici.

Stroški za bolniščno zdravljenje so znatneje porasli v radovljiški občini, s 73.248.960 din na 101.371.220 din, to je za 28.122.260 din oziroma 38 odst., stroški za bolniščno zdravljenje zavarovancev iz jeseniške občine pa so porasli od 143.390.618 din na 169.555.843 din, to je 26 milijonov 156.225 din, ali za 11 odstotkov.

Ta razlika nastane — kot je bilo pojasnjeno na skupščini — zato, ker zavarovanci iz jeseniške občine koristijo bolniščne usluge pretežno v Splošni bolnišnici na Jesenicah, medtem ko zavarovanci iz radovljiške občine v večji meri odhajajo v bolnišnico v Kranj in v Ljubljano, kjer so cene oskrbnega dne višje. Cena oskrbnega dne v jeseniški bolnišnici je namreč kljub znatnemu povišanju najnižja izmed vseh splošnih bolnic v Sloveniji, katerih usluge koristijo naši zavarovanci.

Večji porast stroškov je bil zabeležen tudi pri zdravljenju pri negi zob in ostalih stroških.

Razprava v skupščini je bila živahna tako po 1. toč-

ki dnevnega reda kot tudi po ostalih točkah.

Glede formiranja cen za zdravstvene storitve so si bili edini, da jih je treba formirati po storitvah, kot je to letos že storil zdravstveni dom na Bledu in so člani skupščine priporočili UO komunalnega zavoda, naj se Bledu ukine omejitev, ki je po pogodbi določena, da letošnji stroški lahko presežejo lanskoletne le za 12%. Takšna omejitev namreč ruši namen stimulativenega načina za formiranje dohodka v zdravstvenem zavodu.

V razpravi je sodeloval tudi tov. Jože Vidic, predsednik ObSS Radovljica, ki je povedal, kakšne zaključke so sprejeli pri razpravi o problemih zdravstva v skupščini občine Radovljica. Prav iz te razprave in iz razprave dr. Rusa je bilo očitno, s kakšno prizadevnostjo so pristopili k reševanju organizacije službe zdravstvenega varstva v radovljiški občini. Slednji je tudi priporočil in utemeljil potrebo po formiranju higiensko - epidemiološkega oddelka pri zdravstvenih domovih v Radovljici in na Jesenicah; oba oddelka bi med seboj sodelovala in bi izdajala skupni bilten.

Prispevke k razpravi tov. Vidica in dr. Rusa so z vsem razumevanjem podprli še ostali udeleženci razprave, med njimi tudi republiški poslanec Rok Globočnik in predsednica republiške skupščine Dolfka Boštjančičeva.

Slednja je v svoji razpravi poudarila, da moramo najti skupen jezik med KZSZ in zdravstvenimi zavodi. Pogodbe z zdravstvenimi zavodi bi morale biti bolj permanentne, ki bi se le dopolnjevale ob nastalih spremembah cen, ki vplivajo tudi na cene v zdravstvu. Ob eventualnem sporu pa se ima vsaka pogodbená stranica pravico obrniti na arbitražo, ki naj odloči o pravičnosti in ni potreben noben strah pred arbitražo, je dejal

la tov. Boštjančičeva. V nadaljevanju se je zlasti zavzemala za večji poudarek preventivi v zdravstvenem varstvu. Preventivo je treba organizirati na samem delovnem mestu in v zdravstveni službi, le to pa nam lahko izpeljejo varnostni delavci v podjetju in zdravniki, Komunalni zavod za socialno zavarovanje pa bo v ta namen moral določiti večja sredstva. Pri zavarovancih je treba vzbuditi večjo odgovornost v zdravstveno in socialno službo, zavarovanci sami pa se bodo morali točno pridrževati varnostnih predpisov in navodil. Obrniti

cem moramo zagotoviti varnost in zdravje, da bodo dalj časa ostali zdravi v proizvodnji in zdravi odhajali v pokoj. K stroškom preventive naj prispevajo tudi delovne organizacije, njim naj se določa dodatni prispevek po stopnji nevarnosti, pri zainteresirani, da bodo imeli in varnosti v prometu, ker le tako bodo v podjetjih li svoje delavce nastanjene v čim manjšem radiusu oddaljenosti. »Cena zdravja proizvajalca je sestavni del cene proizvoda,« je poudarila tov. Dolfka Boštjančičeva. Zdravko Pogačnik

Krajevne skupnosti brez servisov

Zakon, objavljen v 31. številki Uradnega lista SFRJ, o prenehanju splošnega zakona o stanovanjskih skupnostih in tudi o prenehanju servisov, katere so le-te ustanovile, daje bodočim novoustanovljenim krajevnim skupnostim nove oblike dela.

Servisi dosedanjih stanovanjskih skupnosti poslujejo kot taki lahko le še do konca marca prihodnjega leta. Preostneje se kot samostojne delovne organizacije z rednim obračunom, ali pa bodo ukinjeni oziroma priključeni drugim delovnim organizacijam, če so za to podani pogoji.

Na Jesenicah smo imeli do sedaj v glavnem servise za popravilo in vzdrževanje stanovanjskih zgradb in sicer pri Stanovanjski skupnosti SAVA in PLAVŽ, medtem ko sta servisa na Javorniku in Podmežaklju delovala v omejenem obsegu.

Pomemben je tudi servis za popravilo obutve pri Stanovanjski skupnosti SAVA, ki ima svoji poslovalnici na Savi in na Plavžu.

Omenjeni servisi so vsa leta dopolnjevali vrzel, ki je nastala v povojnih letih po opuščanju raznih zasebnih obrti in so bili zato vsekakor

potrebni. V nekaterih strokah je veliko pomanjkanje strokovnih delavcev, zato so se servisi posluževali delavcev, ki so v svojem prostem času opravljali razna obrtniška dela. Servisi so vlagali svoj trud v glavnem za popravilo in vzdrževanje stanovanjskih zgradb, katerim so tako podaljšali že iztrošeno življenjsko dobo. Nudili so svoje usluge po dokaj zmernih cenah zaradi olajšav po zakonu o stanovanjskih skupnostih.

Ker pa servisi stanovanjskih skupnosti zaposlujejo v glavnem le občasno zaposlene delavce, bo nastala z ukinitvijo le-teh, vsaj začasno neka praznina pri zadovoljevanju potreb občanov. Zato bi bilo nujno treba poskrbeti, da že prej zagotovimo delovnim organizacijam, ki bodo nastale iz dosedanjih servisov, redno zaposleno delovno silo, ki bo sposobna nadaljevati delo servisov oziroma ga še izboljšati. Le tako bo dosežen namen novega zakona.

Znano je, da so urne plače honorarno zaposlenih delavcev precej visoke zaradi tega, ker se to smatra kot nadurno delo in le plačevanje pavšalnega prispevka od službov je pripomoglo, da so servisi lahko nudili cenejše usluge.

Prav bi bilo, da merodajni organi ne odlašajo z organizacijo takega obrtnega podjetja, ki bo po ukinitvi servisov lahko zadostilo vsem potrebam gospodinjstev, hišnih svetov in tudi zasebnih hišnih lastnikov. Tu so pa potrebni strokovni delavci vseh strok. Če nam bo to uspelo, potem smo dosegli namen, zaradi katerega je bil izdan novi zakon o krajevnih skupnostih.

T. R.

S. S.

Razpravljali so o predlogu za povišanje osebnih dohodkov v železarni

(nadaljevanje s 1. strani)

nemu kadru, odgovornim referentom priprave dela in OTK. V tej delovni enoti je namreč fluktuacija določenih ljudi resna, ker imajo ponudbe na manj zahtevnih delovnih mestih, z boljšimi dohodki kot pri nas v železarni.

Problematici o novem načinu izplačevanja osebnih dohodkov pri nas v železarni je sledilo še poročilo obratovodje o tehničnih pokazateljih za avgust. Tovariš obratovodja je članom DSDE povedal, da je bil plan vroče valjane pločevine v minulnem mesecu dosežen s 104,8%, plan končnih izdelkov pa s 103,7%. Obširneje so na seji DS razpravljali še o zastojih na progi. V avgustu so imeli 126 ur zastojev, to pa je precej. V glavnem pride do zastojev zaradi mehanjskih okvar na progi in na valjnicah. Do pogostih okvar valjnic pride zaradi slabega mazanja. Vzroke za okvare na elektromotorjih je

treba iskati v tem, ker so slabi in je slaba tudi njihova vzdržnost. Predvidevajo, da bodo dobili močnejše elektromotorje, pri katerih bo dovoljena tudi večja obremenitev. Predlagano je bilo, da bi valjnice oštevilčili. Takoj naj bi vsaka dnina lahko kontrolirala mazanje.

Da bi obdržali sedanji kader na žerjavih, je obratovodja predlagal povišanje tarifnih postavk. Hkrati bo treba skrbeti za to, da v valjarni 2400 dobijo nov kader, oziroma ljudi, ki bodo pripravljeni delati na tako odgovornih ter v proizvodnji neobhodno potrebnih delovnih mestih. Vedeti je treba, da je značaj proizvodnje v valjarnah specifičen, celoten transport pločevine pa opravljajo prav žerjavi.

S 1. oktobrom bodo dele ob nedeljah organizirali tako, da bodo od 1. oktobra naprej popravila opravili v ponedeljek dopoldne, ob nedeljah dopoldne pa bodo normalno obratovali.

-or

Prometna razstava na Jesenicah

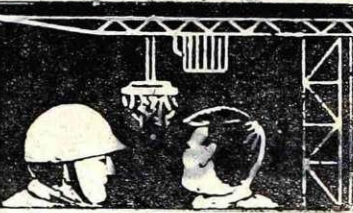
Državni sekretariat za notranje zadeve SRS je ob svoji obletnici priredil tudi prometno razstavo za našo javnost. V Ljubljani je bila leta deležna izredno velikega obiska naše javnosti. Zato bo predvidoma v septembru ta razstava tudi na Jesenicah, ki so v letošnji sezoni zabeležile izredno velik tranzitni promet tako domačih kot tujih turistov z motornimi vozili.

Na razstavo opozarjamo vse občane, zelo zaželeni pa bodo tudi kolektivni obiski šolske mladine, ki se bo z ogledom razstavljenih predmetov, foto-

grafij o posledicah prometnih nesreč in ostalega razstavnega gradiva lahko marsikaj naučila in se izognila prenekeateri prometni nesreči. Objavljeni bodo tudi nekateri podatki o številu nesreč v naši komuni, o številu motornih vozil v naši najbližji okolici, o številu motornih voznikov, šolanju motornih voznikov in tako dalje.

O kraju in času razstave bomo pravočasno sporočili, vnaprej pa vabimo prav vse, da si razstavo ogledajo.

Nesreče

TOPILNICE PLAVZ

Bogatin Nikolovski, delavec na livnem polju, ni nosil zaščitnih gamaš pri delu, zato si je z žlindro opeknel nogo.

RUDOLF SULC, upravljavč kavperjev, je hotel pri reverziranju odpreti ročni ventil. Ker pa je imel vključen avtomat na stisnjen zrak, se je ročica zelo hitro zavrtela in ga udarila po glavi.

Meho Mehanič čistilec trakov, se ni na znak za plin dovolj hitro umaknil in ga je plin omamila.

Milanu Spasiću, delavcu na livnem polju, je žlindrina skrinja poškodovala levo nogo.

Albert Černi, topilec, se je opeknel, ko se mu je pri delu vnela obleka in je vtaknil roko v vročo vodo, da bi obleko pogasil.

MARTINARNA

Blagoje Apostolov, čistilec preboda, je čistil prebodno jamo, pri tem ga je grabilec pritisnil na desno nogo.

Avust Frumen, ponovčarski zidar, je iz še neznanega vzroka nagnil vratica SM peči, ker jih ni mogel obdržati, so ga močno pritisnile ob kokilne vozove in mu poškodovala prsni koš.

Franc Legat, operativac v livni jami, je delal v neposredni bližini vagončka, iz katerega je padla tračnica in mu poškodovala desno nogo.

Pavel Celarc, delovodja livne jame, je skočil preko kokila in si poškodoval hrbet.

ELEKTROPEČ

Adolf Zmazek, nakladalec starega železa, si je poškodoval prst leve roke, ko se je elektroda zvalila s kupa in mu ga pritisnila.

VALJARNE JAVORNIK I

Alojz Gričar, brusač na rafama stroju, je po brušenju gredice stroj prestavil in pri tem zadrl v steno ter si poškodoval desno roko.

JAVORNIK II

Peter Kerenc, zakladalec, je pri tem zakladanju plošč zadrl s kromcem ob rob pločevine in se urezal.

Stanko Kovačič, III. žarilec, si je pri premikanju podložnega železa poškodoval levo nogo.

VALJARNA 2400

Ciril Ropret, II. rezalec, se je pri rezanju na čelnih škarjah urezal na levo roko.

ŽICNA VALJARNA

Marjanu Pretnarju, zankarju, je drobce železa priletel v levo oko in mu ga poškodoval.

Jože Žerjav, zakladalec ingotov, si je pri zapenjanju ingotov poškodoval desno roko.

Dominiku Kozmusu, II. valjavcu na progi 460, je med valjanjem brizgnila škaja na roko in ga opekla.

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI KONSTRUKCIJSKA DELAVNICA

Rade Radinovič, ključavničar — monter na montaži, je pred priklopitvijo gumijaste cevi na kisikov priključek izpihoval ventil. Pri tem je curek kisika pogнал pesek in ponesrečencu poškodoval obraz.

MILAN REPINC, skladiščnik pločevine v konstrukcijski delavnici, si je pri naravnavanju pločevine poškodoval peti prst desne roke.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

VALENTIN Arh, ključavničar v mehanični delavnici, si je pri demontaži električne valjnice s tesnilnim obročem poškodoval kazalec leve roke.

Milanu Noču, strugarju v mehanični delavnici, je pri

obračanju osi spodrsnilo in si je poškodoval sredinec leve roke.

TRANSPORT

Janezu Petaču, transportnemu delavcu mladinske brigade, je pri premetavanju peska spodrsnilo. Padel je na toporišče lopate in si poškodoval levo spodnjo stran prsnega koša.

PREDELOVALNI OBRATI HLADNA VALJARNA- ŽICARNA

Dušan Sorojevič, II. patentirar žice, si je poškodoval sredinec desne roke. Do nesreče je prišlo, ko je zapenjal kolobar žice, ki se je odlomila in se je s koncem zbadel v prst.

Karel Bukovec, žičar, je na stroju vlekel patentirano žico. Ko se je žica nenadoma odtrgala, se je s koncem zbadel v roko.

Bruno Močnik, pomožni žarilec v žarilnici, je snemal kolobar tračnega železa z navijalnega bobna in si pri tem poškodoval prste desne roke.

Vlečnica tudi pri hotelu „Erika“ in Erjavčevi koči

Kranjskogorski turistični delavci, posebno pa še kolektiv žičnice iz Kranjske gore, so se v zadnjem času precej ukvarjali s postavitvijo dveh prenosnih žičnic pri hotelu »Erika« in na Vršču. Teren za postavitev žičnice si je ogledal znani smučar, večkratni državni reprezentant Peter Lakota. Po ogledu terena je podjetju Žičnica oddal elaborat o terenu in predloge, kje naj bi žičnice obratovala. Tako je bil v zadnjem času sprejet predlog, da nabavijo v inozemstvu nekaj žičnic vlečnic tipa »Stemag«, ki naj bi obratovala v omenjenih krajih. Ko bo sneg skopnel pri »Eriki«, bodo tudi to žičnico prenesli na Vršču na plaz pod Prisojnikom, kjer bi obratovala vse do vročih julijskih dni. Dolžina teh vlečnic je od 200 do 300 m. Pozneje pa pri podjetju Žičnica predvidevajo postavitev sedežnice od koč na Gozdu na vrh Vršču. Ta sedežnica bi v zimskem času služila smučarjem in obiskovalcem Vršču, poleti pa bi vozila nemotorizirane ljubitelje gora v ta prelepi del Gorenjske. Z uresničitvijo teh načrtov bi Kranjska gora postala res mednarodni zimski športni center, kjer bi lahko zadovoljili najbolj petičnega tuica, sezono za smučanje

pa bi tako podaljšali vse do junija. Ves vložen denar bi se kmalu močno obrestoval, Kranjska gora in Vršču pa bi dobila mnogo na ugledu doma in na tujem.

P. K.

Invalidi obiskali Kamnik

Kakor prejšnja leta je tudi letos predsedstvo združenja vojaških vojnih invalidov občine Jesenice priredilo izlet. Po predhodnih pripravih smo se odločili, da obiščemo Kamnik in istočasno navežemo stike s predsedstvom združenja vojaških vojnih invalidov občine Kamnik.

Prišla je pričakovana nedelja 13. september, ko je kolona štirih avtobusov s 180 udeleženci, člani invalidske organizacije krenila na enodnevni izlet. Na predvečer nam ni bilo vreme naklonjeno in že smo bili pripravljeni, da bomo morali preložiti izlet za nedoločen čas, toda v nedeljo je bilo vreme ugodno. Točno ob napovedanem času smo se odpeljali do Begunj. Tu so člani naše organizacije položili šopke cvetja in prižgali lučke na grobovih talcev, nekateri pa so si ogledali muzej v Begunjah. Po krajšem postanku nas je vodila pot v Ljubljano, kjer smo se v Mostecu udeležili proslave oziroma prijateljskega srečanja preživelih političnih zapornikov, internirancev in deportirancev iz okraja Ljubljana. Veliko jih je bilo med nami, ki so bili v teh taboriščih.

Po proslavi, ki nas je presenetila z bogatim kulturnim sporedom, smo se odpeljali v Kamnik. Ob prihodu nas je sprejel in pozdravil z nekaj člani predsedstva združenja vojaških vojnih invalidov Kamnik predsednik Trdina. Pripravljeno je bilo že kosilo, za dobro razpoloženje pa so nam igrali kamniški fantje. S člani predsedstva smo izmenjali stališča in se pogovorili o delu obeh organizacij, istočasno pa predlagali, naj člani invalidske organizacije Kamnik obiščejo v prihodnjem letu Jesenice. To bi bilo nekako tovariško srečanje obeh organizacij. Po veselem in družabnem raz-

položenju smo si še ogledali novo vzpenjačo na Veliko planino in se napotili še na zadnjo točko izleta, na ogled letališča Brnik. Z velikim zanimanjem so si člani ogledovali naprave tega velikega letalskega objekta.

Bilo je že pozno, ko smo se vrnili na Jesenice. Člani, ki so se udeležili izleta, so bili nadvse zadovoljni in so želeli, da tudi v prihodnje prirejamo izlete, kot je bilo ta.

Naša dolžnost pa je, da se v imenu predsedstva združenja ZVVI Jesenice zahvalimo za gostoljubnost, ki so nam jo izkazali člani invalidske organizacije občine Kamnik.

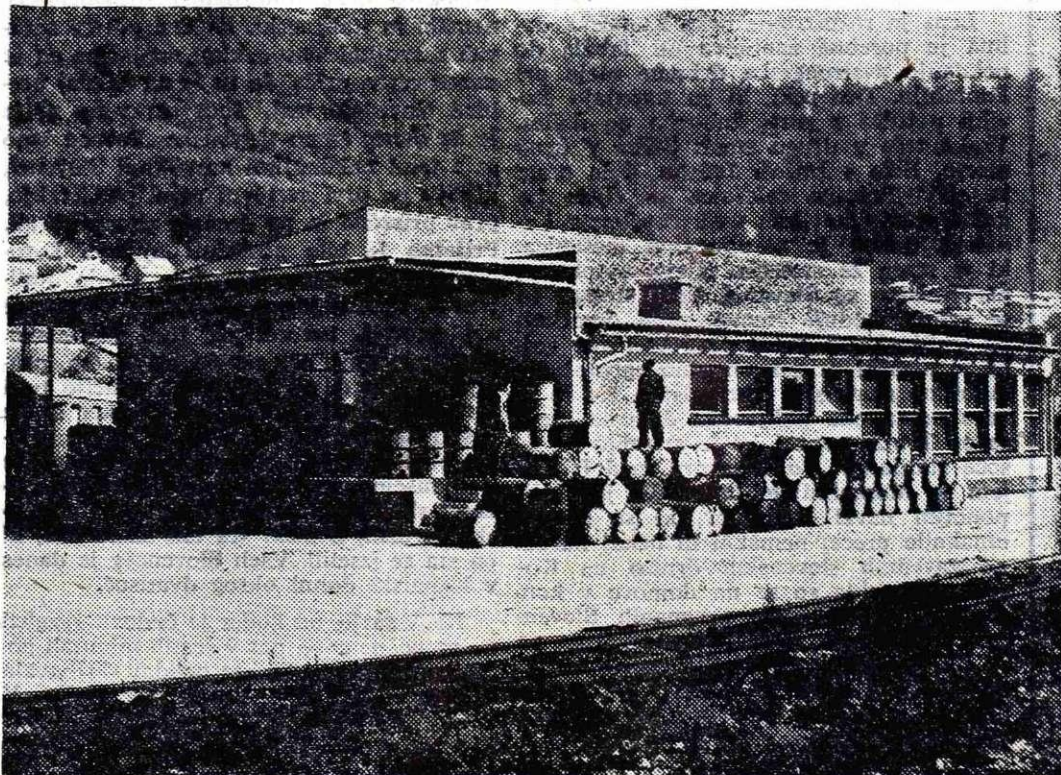
Janez Rozman

ZAHVALA

Podpisani Janez Pogačar se iskreno zahvaljujem sindikalnemu odboru plinske in vodne energije, ker mi je omogočil brezplačno okrevanje v počitniškem domu metalurških delavcev v Crikvenici, kjer sem se odpočil in nabral novih moči za delo v železarni. Zahvaljujem se tudi osebjem počitniškega doma v Crikvenici za vso skrb in pozornost, ki sem jut bil deležen med svojim bivanjem v Crikvenici.

Janez Pogačar
Jesenice

Cesta železarjev 19

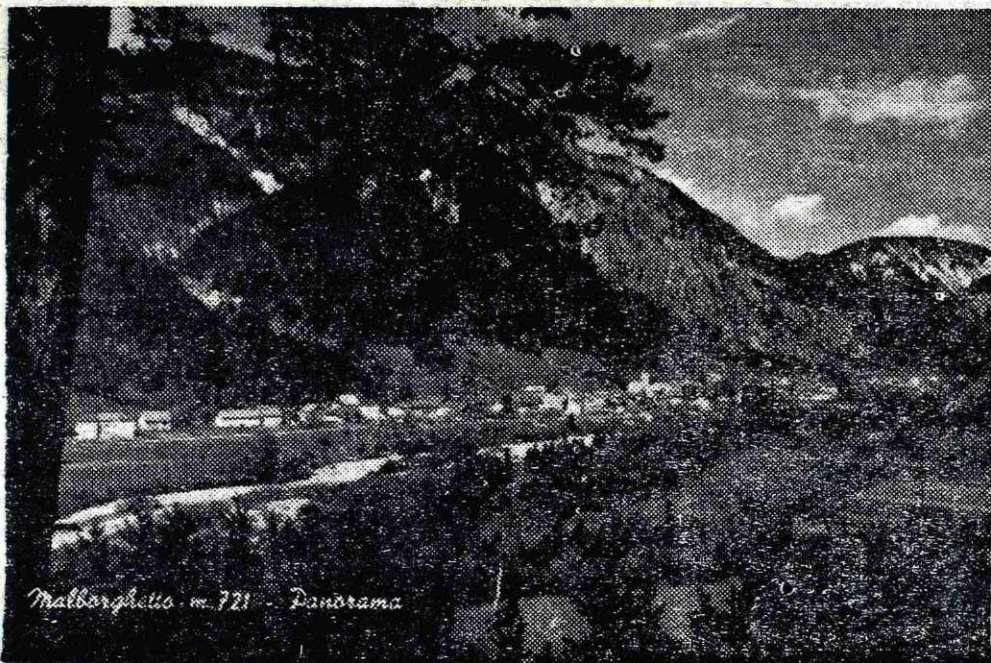
Novo skladišče za maziva na haldi že dobro služi svojem u namenu

Anton Blažej

Po dolinah in vaseh zamejskih Slovencev

KANALSKA DOLINA

Sin Janko je napregel »fiča« in pohiteli smo med veličastne vrhove zapadnih Julijcev in še naprej v skrivnostno alpsko dolino Rezijo ter v čudovito s hribi in ozkimi dolinami prepreženo Slovensko Benečijo. Po vseh teh krajih se je kljub preganjanju in zatiranju še do danes ohranila slovenska govorica in še dorašča mladi rod, ki govori svoje narečje in hrani svoje običaje.

Naborjet (Malborgetto) v Kanalski dolini

Trbiž, ki je prometno križišče in upravno središče Kanalske doline, dela z nemškimi napisi nad javnimi lokali vtis nemškega kraja, kar pa ne drži. Tu žive Italijani, Nemci in Slovenci. Trbiž ima živahno trgovino z Avstriji, ki še posebno radi prihajajo pit dobro in poceni vinsko kapljico. Naša folklor z Jesenic je od Slovencev v Trbižu vedno prisrčno sprejeta in jo kaj radi pridejo občudovat tudi Italijani in Nemci.

Lepa in razmeroma ozka Kanalska dolina je posebna zanimiva od Trbiža do nekdanje avstroogrske državne meje pri Pontablju. Dve reki, ki ju napajajo številni potočki z gora, žuborita po dolini. Vsaka teče v drugo smer: Zilica v Črno morje, Bela v bližnji Jadran. Bela cesta in elektrificirana železnica se vijeta po dolini mimo številnih vasi. Posebnost Kanalske doline je narodnostna mešanica, ki je stara že stoletja. Njeno avtohtono prebivalstvo so Slovenci. Pred stoletji so se vrinili mednje Nemci, pred desetletji pa Italijani. Do konca prve svetovne vojne je nemški pritisk občutno ogrožal domorodno slovensko prebivalstvo. Ko se je nato pomaknila italijanska državna meja še od Trbiža naprej, se je priselilo na tisoče Italijanov. Po dogovoru med Hitlerjem in Mussolinijem leta 1939, je sledil ponoven naval Italijanov, ki se mu je umaknilo precej nemških in nekaj narodno zavednih slovenskih družin na Koroško. Naselile so se na domove v koncentracijska taborišča pregnanih Slovencev. Po propadu Hitlerjevega nacizma pa so jih pregnali koroški Slovenci s svojih domačij. Od tedaj je videz Kanalske doline sicer italijanski, njeno srce pa je ostalo nadalje slovensko.

Sredi Kanalske doline se je vgnezdila nemška vas Naborjet, ki loči slovensko

naselje Lipanjo ves od Slovencev. V Naborjetu stoji spomenik avstrijskemu stotniku Henselu, ki je branil prehod Napoleonovi vojski. Divje se peneči pontabeljski potok Pontebbana je bil nekdanj mejnik med Avstroogrsko in Italijo. Ob njegovem iztoku v Belo sta zrastle dve naselji, na eni strani nemški Pontabelj, na drugi pa italijanska Ponteba. Zanimivo je, da je bilo za časa pred prvo svetovno vojno slišati na italijanski strani več ljudi

govoriti slovensko kot na avstrijski. Tako se je v razdalji ene ure kar vrstila nemška, slovenska in italijanska govorica.

Nekdanj najbolj slovenske vasi so: Zabnica, Ukve in ovčja ves, kjer govore domačini še danes med seboj samo slovensko. V vseh teh krajih so duhovniki beneški Slovenci, ki jim teče njih slovenski materni jezik skoro bolj gladko kot italijanščina. Nagrobni napisi so slovenski, nemški in italijanski. Križevi poti v cerkvah s svojimi slovenskimi napisi pa so še danes verna priča, da tu že od nekdanj prebiva slovenski rod. Tudi cerkveno petje je še danes samo slovensko. Povsod smo se s temi nekdanjimi koroškimi Slovenci, ki žive po prvi svetovni vojni pod Italijo, prav prisrčno in po domače pomenkovali. Prijetno je bilo poslušati njihovo koroško-ziljansko govorico. Šole imajo italijanske, poučujejo pa tudi nemščino po dve uri dnevno, verouk pa tudi slovensko. Starši, ki govore z otroki slovensko, pravijo, da jih doma kaj lahko naučijo tudi slovenskega branja in pisanja, ker se že v šoli nauče latinice. Starejši ljudje deloma obvladajo tudi nemščino, mlajši pa še italijanščino. V Zabnicah živi sedaj devetdeset slovenskih in petinšestdeset italijanskih družin, nemški sta bili samo dve, ki pa sta se izselili. Vseh Slovencev je danes v Kanalski dolini okrog dvatisoč.

Na Višarje, od koder je čudovit razgled na mogočne gore, nas v šestih minutah potegne vzpenjača. Tu sta nekdanj službovala Matija Majar - Ziljski in Ksaver Meško. V Ovčji vesi je vzdana ob vhodu v cerkev spominska plošča bratu našega največjega pesnika Franceta Prešerna

(nadaljevanje)

Za kulisami menze

Da bo pregled nad menzami, v katerih se hrani sto in sto sodelavcev Železarne Jesenice, popolnejši, si pogledjmo, kakšno podoba je imela kuhinja v Samskem domu na Plavžu dne 3. septembra 1964.

Kuhinja ni grajena po modernih načelih, zato je v enem prostoru združen čisti in nečisti del pripravljanja hrane. Tudi v kuhinji, kakršna je, bi bilo mogoče higiensko pripravljati hrano, če bi bila skrb za čistost boljša. Žal pa so stene v velikem delu kuhinje obrizgane z umazano vodo in hrano. Po tleh najdemo kipe odpadkov. Štedilnik na trdo gorivo je prav tako umazan. Na pripravljajalnih mizah je velik nered, olje in mast sta kar v odprtih posodah. Deske za rezanje mesa so izrabljene in razpokane. V predalih teh miz so skupaj predmeti, ki bi morali biti ločeni, kuhinjski pribor, ki je opran, še vedno pokriva plast masčobe. Police v pripravljajalnih mizah se samo delno zapirajo, ker so nekatera vratica zaradi nerabnosti odstranili. V njih je precej pokrovk, ki so zvite, obtolčene, pokrite s plastjo masčobe in zaprašene z moko. S pekačev je mogoče strgati umazanijo. Deli gospodinskih strojev, čeprav je očitno, da že dalj časa niso bili v uporabi, imajo v kotičkih in robovih strjeno umazanijo. Stroj za lupljenje krompirja je zarjav in zaudarja po gnilobi.

V prostoru, kjer pomivajo posodo, so po mizah in po tleh ostanki hrane. Pomivalno korito je dotrajano in skrajno umazano. Na parnem radiatorju je nekaj milimetrov debela plast rje in strjene umazanije. Tudi v priročni shrambi so tla in police umazane. Sanitarije za personal v kleti imajo po stenah in stropu na debelo pajčevin. Tla niso pometena. Umivalnik je umazan, osebje si po uporabi stranišča ne

more z milom umiti rok, ker ni ne mila in ne brisače. Nič boljše ni stanje v skladišču, kjer so roji muh po kotih

Kuhinja v samskem domu na Plavžu

in mušic. Tla so slabo očiščena, izpod zabojev je lahko dobiti fižol, grah, riž, ješprenj itd. Po zaprašenih policah je mogoče pisati s prstom. Skladišče za ozimnico služi obenem kot ropotarnica in najdemo lahko v neposredni bližini solate, kovinske postelje, okenske okvire, čebulo, dele štedilnika, star bicikelj itd.

Kakšna je jedilnica s pripadajočimi prostori, vedo

V nekaterih kuhinjah najdemo hrano, ki je že dvesto let stara. Ob opisanih pomanjkljivostih naših delavcev bolujejo različne bolezni, kar je tudi vzrok za družbo, ki tudi kov, da moč

France Žvan

Nadaljevanje iz prejšnjega

Odpiramo nove šole

NEKAJ RAZMISLJANJ IN KRITIČNIH PRIPOMB OB OTVORITVI OSNOVNE ŠOLE V MOJSTRANI

Še zlasti kaže dobro razmisliti, s kakšnim tempom bomo v bodoče gradili šolski prostor, ker se letošnje šolsko leto začnejo urediti ugotovitve zadnjega popisa prebivalstva. Število šoloobveznih otrok ne narašča več in letošnje število učencev v osnovnih šolah ne bo bistveno drugačno kot je bilo lansko. To pa je povsem nekaj drugega, kakor je bilo v preteklosti, ko je število šoloobveznih otrok v občini naraščalo vsako leto za sto in več.

Trenutno je tudi zelo težko predvideti, kako bo izgledalo mehanično gibanje prebivalstva v bližnji in daljnji bodočnosti. Za bližjo bodočnost nekaj že vemo. Železarne Jesenice bo po rekonstrukciji zaposlovala 1000 ljudi manj kot zdaj. Vemo tudi, da bo naraščalo število zaposlenih v gostinstvu in nekaterih delovnih organizacijah, ki v današnjih pogojih

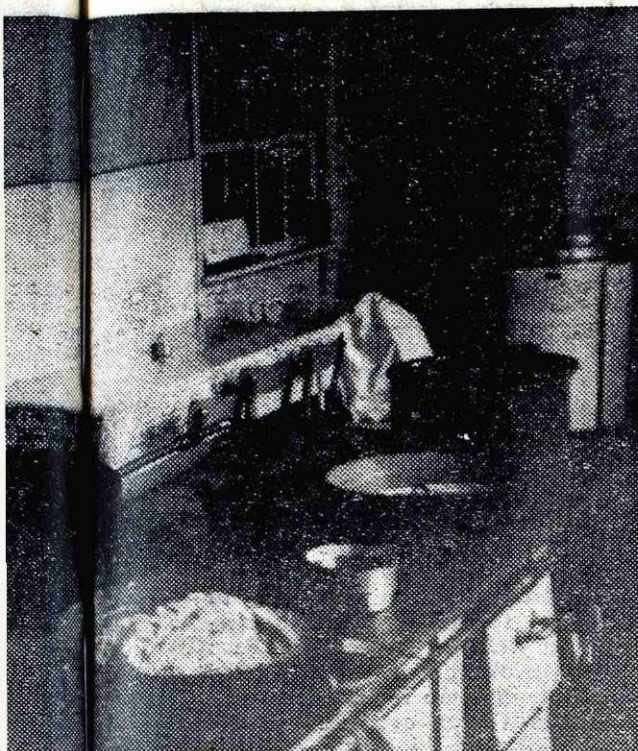
preraščajo svoj obrtni značaj in se razvijajo v industrijska podjetja. Ker nimamo urbanističnega načrta za celo občino in ker si lahko le približno zamišljamo kam bodo stanovanjske gradnje v bodoče usmerile tok mehaničnega gibanja ljudi, teoretično obstoji možnost, da lahko kako šolo tudi predimenzioniramo, če se nam bo z gradnjo preveč mudilo in če

ne bomo v bodoče razvijali skem prostora, ne omejitve z karkoli, njo, želimo le trezno razumeti naj bo predar se bo c vogradnja povtarije šole

H kot pri njih razvijanju nekaj povtis: 1. V etna osvobodit sr naši obveč stora ko sto mi. 2. Kl ter sredstva ne l naraščala omejen

Ze na Plavžu Spet o delavski menzi na Straži

onenti. Juho na pri-
ar razšajo v obtočenih
najliran skodelicah. Poli-
v delnici so slabo oči-
ene, mla umazana. Stra-
šče za sponente čistijo en-
at dnevno — o kyaliteti
čenja govoriyo pajčevine
kotih.

Plavžu

V nekatere prostore pri-
tajo pogane.

V takih razmerah kuhajo
ano za naše sodelavce.
tsto jilsede h kosilu in
esto jilsede k večerji,
ihani tej menzi. Ali je
opisano stanju čudno,
naši davci tako pogosto
slujejo zaradi črevesnih na-
zljivih bolezn. En sam
evesni katar pa stane
užbo v trideset tisoča-
v, da ožnostifusa in

paratifusa sploh ne govo-
rimo.

Ne želim iskati krivcev za
opisano stanje. Gotovo je le,
da so razmere takšne, ka-
kršne sem opisal, in da
takšne ne smejo ostati.

Dr. Franc Trampuš

Moj prispevek nima namena zmanjševati vrednosti in po-
mena ugotovitev pisca članka v »Železarju« št. 36/VI. Po-
zdravljamo in želimo take in podobne obiske z namenom,
da izboljšamo pogoje delovnemu človeku.

Mislim, da je pravilno in
nujno potrebno, da pri ta-
kih pregledih sodeluje tudi
vodja prizadete enote, kar
pa se v tem primeru ni zgo-
dilo. Kajti vse dosedanje
inšpekcije so delale v tes-
nem sodelovanju z zastopni-
kom enote. Takšno sodelo-
vanje, z medsebojno konzul-
tациjo, vodi k boljšemu spo-
znavanju razmer v obstoječi
enoti, najde se skupni ime-
novalec in stvari, ki so po-
trebne izboljšave, tudi v do-
glednem času uredimo. Do
sedaj smo bili vajeni s stra-
ni inšpekcij, da dobimo po-
trebne napotke za nadaljnjo
ureditev, kar pa je v tem
primeru izostalo.

Tovariš pisec, ne morem
razumeti Vaših ostrih ugotov-
itev, ki niso v celoti spre-
jemljive. Naselje Straža s
svojo menzo je res skrajno
dotrajano, vzdržujemo ga le
zasilno. Sredstva, kolikor jih
je, daleč zaostajajo za potre-
bami v menzi oziroma na-
selju Straža.

Vendar se uprava GEŽ
trudi in upamo, da bodo
dobile Jesenice v maju 1965
težko pričakovani centralni
obrat družbene prehrane, ki
bo prvi te vrste na Gorenj-
skem. Vsa razpoložljiva
sredstva so namenjena prav
za ta obrat. Ker je obstoj
naselja Straža samo vpra-
šanje časa, ne investiramo
vanj večjih sredstev.

Vodstvo Straže z osebjem
se prav gotovo trudi in po-
skuša kulturno postreči de-
lovnega človeka in ga zado-
voljiti, seveda v mejah mož-
nosti. V letnih mesecih (v
sezoni), in vaš obisk je bil
prav takrat, je osebje skraj-
no obremenjeno ter zaradi
tega možnost večja za manj-
še spodrsrljaje v pogledu hi-
giene in reda. Nekdaj je

bila v kuhinji nameščena
tudi snazilka, kar pa danes ni
primer zaradi zmanjšanja
normativa. Smatram, da tudi
v novejših obratih družbene
prehrane pride do takih in
podobnih napak, kar gre se-
veda na rovaš preobreme-
njenosti osebja.

Tovariš pisec, v zadnjih
mesecih je bilo na Straži,
kljub vsakodnevnim težavam,
izvedenih nad 50 različnih
večjih ali manjših del pri
samem vzdrževanju naselja
in menze. Prepričan sem, da
ta bilanca ni tako negativna,
prednosti mojega poslovanja
pa tako očitne, da ne vzdrže
resnejše kritike. Če upošte-
vamo samo dejstvo, da s
strani abonementov v zadnjih
štirih mesecih ni bilo kri-
tike zaradi hrane in obolenj
glede nečistoče, ki jo nava-

jate, smatram zadevo za
preostro.

Dejstvo, da menza Straže
pripravi dnevno 400 toplih
obrokov, 300 kosil, 180 več-
rij, zahteva skrajni napor
osebja in ni čudno, če ni vse
tako kot bi moralo biti. Saj
je po normativu osebje v
času letnih dopustov in bo-
lovanj večkrat nepopolno
zasedeno (prav na dan Vaše-
ga obiska dopoldanska iz-
mena ni bila popolna).

Tovariš pisec, določene po-
manjkljivosti pri inventarju,
ki jih navajate, so bile že
predčasno programirane za
popravilo oziroma zamenja-
vo. Vendar jih zaradi preza-
poslenosti obrtnikov v glav-
ni sezoni in neažurnosti ser-
visnih delavnic ni uspelo do-
končati v predvidenem roku.
Seveda, kot nalašč ste nale-
teli prav na te »primere«
(strop, popravilo sten, po-
pravo poda itd.). Jasno je,
da to ni krivda vodstva
GEŽ, niti moja osebna na-

paka, kajti zamujanje ter-
minov dostave in izdelave
posameznih uslužnostnih sto-
ritev je postalo že vsakdanja
praksa. Težave, ki nastopajo,
so objektivne in jih ne gre
zanikati, s predpostavko, da
kar je v naših močeh, po-
pravimo in izboljšamo v
prid naših delovnih ljudi.

Poslovanje v tako dotraja-
nih obratih (primer Straže)
ni lahka stvar, zahteva cele-
ga moža in ni časa za raz-
mišljanje, kajti poslovanje
pozna le ta, ki je kdajkoli
imel posla s tem. Od osebja
zahteva dokajšnjo mero pri-
zadevnosti, truda in dobre
volje za doseganje boljše in
kulturne postrežbe delovne-
ga človeka.

S tem odgovorom na ome-
njeni članek se ne mislim
opravičevati, odgovor naj le
osvetli probleme in težave,
ki se pojavljajo v vsa-
kodnevem poslovanju na
Straži. Slavko Tarman
upravnik »Straže«

Zaželeno in nujno potrebno sodelovanje

Tako kot gorski reševalci
iz vseh evropskih alpskih
dežel so tudi naši vključeni
v mednarodno gorsko reše-
valno organizacijo IKAR, ki
koordinira delo vseh evrop-
skih gorsko reševalnih orga-
nizacij, med katerimi je edi-
no naša prostovoljna, ama-
terska in zahteva ter vklju-
čuje res samo predane, de-
lovne in sposobne plezalce
in alpiniste, ki so sposobni
pomagati tudi tam, kjer je
to tvegano, nevarno in mo-
rajo čestokrat zatajiti strah,
lakoto in mrz.

Da bi bilo to sodelovanje
na sektorju Karavank in Ju-

galskih Alp med Jugoslavijo
Italijo in Avstrijo še tesnej-
še in bolj uspešno, je koor-
dinacijska komisija gorenj-
skih gorsko reševalnih postaj
pripravila vse potrebno za
prvi tovariški zbor gorskih
reševalcev iz Italije (Rajbelj,
Trbiž), Avstrije (Beljak, Ce-
lovce, Zelezna Kapla) z na-
šimi gorskimi reševalci iz
Rateč, Kranjske gore, Mojs-
trane, Jesenic, Tržica in
Kranja. Zbor obmejnih gor-
skih reševalcev iz Slovenije,
Avstrije in Italije bo v sobo-
to in nedeljo 19. in 20. sep-
tembra na Vršiču. Gorski re-
ševalci bodo izmenjali boga-

te ter dolgoletne izkušnje in
poglobili tovariške odnose.
Skušali bodo koordinirati or-
ganizacijske oblike dela in
tehnično opremo, da bodo v
primeru planinske smučar-
skih plezalnih in alpinističnih
nesreč v obmejnem sektor-
ju lahko sodelovali pri reše-
valnih akcijah.

Taki in podobni zbori gor-
skih reševalcev iz Avstrije,
Italije in Jugoslavije niso
samo zaželeni, temveč tudi
nujno potrebni zaradi skup-
nega dela v korist vse pla-
ninske skupnosti.

Zuro

ejšnje vilke

Šole

bomo dovolj kritični pri
dodajnih zahtevah po šol-
nem programu. Tega nikakor
ne omenjam zato, da bi ka-
rkoli za nadaljnjo grad-
njo, želimo opozoriti na
ezno in zurno presojo, ki
uj bo v predju vselej, ka-
ur se bo odločali za no-
vogradnje povečave in adap-
cije šole.

1. V sedmih letih po
svobodni smo zgradili v
iši obsevnost šolskega pro-
ora kot sto letih pred na-
i.

slabo premišljene gradnje,
zelo nagel tempo graditve,
adaptacije, ki bi bile rezul-
tat sle po hipermodernem in
morda niti ne dovolj peda-
goško funkcionalnem, stro-
škov zaradi slabega vzdrže-
vanja in predimenzioniranja.
Če bo do tega prihajalo, bo-
do pač prosvetni delavci ob-
čutili na svojem osebnem
standardu.

3. Spričo nastopajoče stag-
nacije na področju natalite-
te in spričo premajhne jas-
nosti glede mehaničnega gi-
banja prebivalstva, je po-
trebno za vsako gradnjo v
nastopajočem obdobju mno-
go boljši in treznejši premi-
slek, kakor je bilo to v pre-
teklosti.

V drugem delu bom raz-
pravljal o tem, kakšne šole
smo gradili doslej; o njih-
vih vrlinah in pomanjkljivo-
stih, o vzdrževalnih stroških,
o pedagoški funkcionalnosti
ter o uspehih in neuspehih
arhitektonskih rešitvah.

V preteklosti je vplivalo na
začetek gradnje in dogradi-
tev posamezne šolske zgrad-
be več faktorjev. Poleg čisto
objektivnih so se vključevali
v gibanje tudi subjektivni
činitelji. Slednji so našli svoj
odraz v pripravljenosti lju-
di iz določenega kraja, v nji-
hovi spretnosti pri ustvarjan-
ju razpoložljivega, zbiranju
podatkov, prikazovanju tež-
kega položaja skozi družbe-
no politično gibanje in ob-
činske organe ter v lastnem
moralnem in gmotnem pris-
pevku. Najbrž je vse to
močno podprlo potrebnost
in so doslej zgrajene šole v
znatni meri tudi rezultat obi-
čajno dokaj ozkega kroga en-
tuziastov, ki so žrtvovali
znatne napore, da so svoje-
mu kraju »priborili« šolo.
Razumljivo je povsod obstajala tudi objektivna potreba.
Saj doslej še ni bila zgraje-
na nobena šola, če ni šel prej
pouk v tri izmene in ni bilo
ugotovljeno, da šola pima ni-
ti najosnovnejših pogojev za

izvajanje vse zahtevnejšega
pouka.

Najprej je bila zgrajena
osnovna šola v Zirovnici. Vse
gradbene predpriprave so bi-
le izvršene v času, ko se na
celotnem slovenskem področ-
ju še ni občutila tako silna
potreba po gradnji šol in ko
je bil tok investicij še v ce-
loti usmerjen v gospodar-
stvo. Šola je projektirana na
klasičnih elementih, učniški
prostor je orientiran proti
vzhodu, je enonadstropna in
ima vse najvažnejše prostore
za izvajanje razrednega in
predmetnega pouka. Dogra-
jen je samo učniški trakt in
manjka do popolne dogradi-
tve še trakt z upravnimi pro-
stori, kabineti in telovadnico.
Zlasti slednja je hudo po-
trebna in z gradnjo ne bo
moč prav dolgo odlašati. Če
v današnjih dneh kdaj pa
kdaj kdo potarna, da je
zgradba grajena v klasičnem
stilu, da ni arhitektonsko
razgibana in ne izraža v svoji
arhitektiki nekaj primiti-

vizma, lahko tej ugotovitvi
postavimo nasproti nekaj
prednosti, ki jih takšna grad-
nja ima. Poglejmo jih! Stre-
ha ne pušča in za njeno
vzdrževanje doslej še niso
bila potrebna dodatna sred-
stva. V našem, alpskem am-
bientu, je to precej pomembno.
Klasična zgrad-
ba res lahko učinkuje na
pogled malce konvencio-
nalno, vendar bolj počasi za-
stareva, kakor moderne in
supermoderne zgradbe, ki so
rezultat iskanja novih arhi-
tektonskih rešitev. Ogrevanje
je v mejah normalne potroš-
nje kuriva in slednje ne pred-
stavlja pretirano visokih zne-
skov v finančnem planu šole.
Raztegnjen hodnik, na kate-
rega so vezane po tri učil-
nice, omogoča dovolj pro-
storno in svobodno komuni-
kacijo za otroke in učno
osebje. Mrtvi prostor ni pre-
obsežen.

Seveda bi bilo moč posta-
viti prednostim nasproti kar
precej pomanjkljivosti. Ne-

dvomno jih ni malo. Hodnik
v pritličju, ki sedaj še služi
za telovadnico, po dograditvi
slednje funkcionalno ne bo
izkoriščen. Ker je bila stav-
ba projektirana pred uvelja-
vitvijo šolske reforme in
pred izdajo normativov za
šolske gradnje, je brez učil-
nice za pouk gospodinjstva.
Funkcionalno slabo je rešen
pod v nekaterih prostorih,
zaveze na učilnicah; zate-
nitev, lokacija upravnih pro-
storov in hišnikovo stanova-
nje. Temu nasproti pa je ze-
lo utemeljena orientacija učil-
nic proti vzhodu, saj imajo
jutranje sonce, zgodaj jeseni
in pomladi pa takšne učilnice
niso prevroče in omogočajo
intenzivno delo učiteljev in
učencev.

Šola čaka na popolno do-
graditev. Ob njej je bil pred
časom dograjen stanovanj-
ski blok za učiteljsko, ki je
omilil težko stanovanjsko si-
tuacijo učnega kadra, čeprav
je ni v celoti rešil.

NADALJEVANJE

Ko se vrača življenje

»Kdo? Kdo? O tem sem razmišljal, odkar ga je vzela noč. Lahko je koga naplavilo z jelovške strani. Šaj je bilo onkraj vse zadnje dni slišati streljanje. Lahko je kak novinec. Tudi kateri tistih, ki manjkajo od zadnje hajke bi navsezadnje utegnil biti.«

»Navsezadnje bi utegnil biti tudi Gorjan,« je zamrmral Polde. Postajal je nestrpen. Odprl je vežna vrata in zasukal Martina proti podbojem. Pojdiva že vendar, saj menda bova imela do večera še kakšno priložnost za premišljanje, kdo bi utegnil poslati puščavnika iz Pasje doline po tobak.«

Podrobar je ob misli na Gorjana oživel. Naenkrat se mu ni več mudilo. Ni ga motilo, da se začenja sren iskriti od dnevne svetlobe, ki je jela legati med jutranji mrak in pozabil je, da bo moral zaradi visoke vročine po potrebi že čez nekaj ur blesti.

»Gorjan? Zrnovec? Vesta, tovariša, to noč sem neprestano odganjal tupanje, ki se mi je kar naprej prožilo. Razum se upira in noče nasesti vsiljivim mislim, pa kaj morem. Venomer prihajajo prividi shujšanega, ozeblega in lahko tudi pobitega Zrnovca, ki leži med Vasilijevimi cunjami pokrit s česlom. O hudič, saj ne more biti res! Pa vseeno. Kaj bi dal, da bi bilo...«

»Prezgodaj je za uganjanje,« je rekel Martin. »Res morava iti. Če bo mogoče, ti ponoči sporočimo, kaj je v Pasji dolini. Naredi, kakor smo se domenili. Nemara lahko sam pošlješ po Joba. Izgleda, da mi današnji dan in prihodnja noč res ne bomo v moči vsega urediti.«

»Lahko. Laže, kot ležem v posteljo.«

»Potem drži dogovorjeno,« je dejal Polde in porinil Martina skozi vrata.

»Smrt fašizmu, Podrobar,« sta zamrmrala pod kapom.

»Svoboda, fanta. Svoboda vsem nam. Taka svoboda, da mi ne bo treba imeti pljučnice, se ruvati z drhaljo v lastni hiši, okrog prinašati Pardubskega, nalivati žganja žandarjem, ki bi jih v drugih okoliščinah pognal čez prag in da bom lahko mislil samo na Podrob in ne na toliko različnih stvari kot v tehle okoliščinah.«

Gledal je za njima in se nekajkrat sprehodil po zamrzli poti med hišo in hlevom. Mrazilo ga je, da se je tresel in tiščal roke globoko v žepe.

Ko sta partizana zavila okrog ovinka in ju je vzel gozd je modroval in se pogovarjal s seboj.

»Kdo je že videl poležavati podrobarskega gospodarja? Nobeden. In zdaj bom zbolel in se ne bom dvignil s postelje. E, kaj naredi takale vojna. Enega požene s postelje v sneg, drugega položi v posteljo in ga napravi bolnega po sili.«

Ko sta bila partizana dovolj daleč, so se v kmetovi pameti oglasile Martinove besede, ki jih je rekel že zgoraj v robu.

»Pusti stopinje! Jutri nas ne bo več na Pokljuki.«

Vse bolj so ga vznemirjale. Čez čas se je zavedel njihovega pravega pomena.

»Vas ne bo, tovariši. Ko bi le mogli najti za kak mesec kaj bolj primerne kot so tle naši gozdovi? Saj tule postaja res malce gosti.«

Ne bo vas, dobro. A Podrobarji bomo še tu. Jaz moram računati s tem, bolj kot z onim, da vas ne bo več. Izgleda, da kljub vsemu niste toliko pametni, da bi umeli misliti na vse. Manjka vam nekaj tiste pretirane previdnosti, kakršno ima Vasilij iz Pasje doline. Dvoje stopinj dol in dvoje gor. Pardubsky je v stanju to ugotoviti mimogrede. Čez uro ali kaj bo prisopel mimo križa in preden bo poldne lahko pridejo pome taisti žandarji, ki so včeraj pili moje žganje.

Potem ne bo nič pomagalo, četudi me trese prava pljučnica.

Vasilij si ovije čevlje z vrečevino. Na debelo si je naveže. Čudak zna varovati svoje čevlje, zna prikriti smer svoje poti. Ej, tovariši, vi bi morali živeti v tehle gozdovih še nekaj let po svobodi, da bi se navadili puščati za seboj sama ugibanja kakor Vasilij!

Sel je v hišo in poklical svojega starejšega sina. Napol prebujenemu je naročil:

»Hitro vstan! Boš šel namesto mene na Pokljuko po les. Jaz ne morem. Me trese nekakšna mrzlica in v nogah čutim kakor bi se mi spodvijale.«

Razumela sta se in med tem, ko se je fant napravljal, je kmet zapregel. Izza skednja je potegnil pripravljen smrekov vrhač. Privezal ga je za oplin in potrepljal lačnega konja.

»Nič ne maraj,« ga je pogovarjal. »Boš že dobil svoje.« Čez deset minut je sedel fant na vrhač, Podrobar pa je pognal: »Si, Sokol.«

Strelska družina Javornik potrebuje strelišče

D delu in uspehih strelske družine »Triglav« na Javorniku smo že večkrat poročali. Dolgo vrsto let je bila ena od najboljših strelskih družin na Gorenjskem. V njenih vrstah je bila vzgojena cela vrsta odličnih strelcev, ki so se v minulih letih potegovali za prva mesta v republiškem in celo državnem merilu. Omenimo naj samo Janeza Otrina, mladinskega državnega prvaka in njegovo sestro Vero, in še druge, ki so pogosto uspešno sodelovali na številnih strelskih tekmovanjih doma in tudi v tujini.

V zadnjih letih pa se vodstvo in člani strelske družine borijo z velikimi težavami, ki so nastale ob začetku izgradnje novih valjarn na Belškem polju. Takrat so strelci na Javorniku izgubili strelišče, vendar strelci niso klonili. Neumorno so iskali novo lokacijo, kjer naj bi zgradili strelišče. Žal niso imeli sreče. Najprej so poiskali prostor v bližini Lipc na desnem bregu Save, vendar lo-

ra nadaljevali ter na desnem bregu Save spet našli prostor, ki pa je izbran tako, da pri vajah in tekmovanjih ne bodo motili občanov in zaradi tega tudi ne bo težav pri nadaljnji zazidavi bližnjih parcel. Čim bo lokacija odobrena in izdano gradbeno dovoljenje, bodo začeli z gradnjo strelskega doma in 50-metrskega strelišča. V ta namen so zbrali že precej gradbenega materiala (les, opeka) itd.

Kljub temu, da v zadnjih letih člani strelske družine niso imeli na razpolago ustreznega strelišča, z delom niso prenehali. Sicer množičnih tekmovanj ne prirejajo, vrhunski tekmovalci pa zaenkrat trenirajo še na starem strelišču ob Savi.

Žal pa jih motijo delavci in delovodje gradbenih podjetij, ki delajo na Belškem polju, ter jih celo odganjajo s kamenjem. Gradbeni delavci in delovodje namreč menijo, da so v nevarnosti pred njihovimi izstrelki, to pa seveda ne drži. Ker strelci vežbajo in tekmujejo le z malokalibrsko puško, skoraj ne moremo verjeti, da bi njihova zrna ogrožala varnost delavcev, ki delajo na Belškem polju. Ne glede na opisane dogodke pa bodo strelci s treningom nadaljevali na starem strelišču vse do tlej, dokler ne bo zgrajeno in urejeno novo strelišče na desnem bregu Save.

-or

Člani strelske družine »Triglav« z Javornika

šče, ki so ga z veliko po-zrtvovalnostjo in trudom sami zgradili v strugah ob Savi. Izguba strelišča je za kolektiv strelske družine na Javorniku pomenila hud udar-

kacija ni bila odobrena, ker v neposredni bližini nameravajo graditi novo gorenjsko cesto.

Pozrtvovalni strelci so z iskanjem ustreznega prostora

Sprejem za naše gledališčne

Preteklo soboto je priredil predsednik naše občinske skupščine Ludvik Slamnik v hotelu »Prisank« v Kranjski gori sprejem za člane gledališča »Tone Čufar«. Namen sprejema je bil, dati priznanje v imenu naše občinske skupščine kakor tudi vseh občanov našim gledališkim amaterjem za njihovo uspešno dejavnost na tem področju. Posebej pa še za pre-jeto zlato medaljo, ki so jo kot najboljša amaterska gledališka skupina prejeli za uprizoritev drame »Dom Bernarda Albe« na letošnjem hvarskem festivalu.

Na sprejemu se je zbranim gledališnikom najprej zahvalil predsednik tov. Slamnik v imenu občinske skupščine in vseh občanov za njihovo prizadevnost in dosežene uspehe. Nato je govoril o pomenu amaterske gledališke dejavnosti nasploh in posebej še pri nas na Jesenicah sekretar občinskega komiteja Franc Žvan, medtem ko je tov. Franc Škrl predal v imenu občinskega sveta Svobod našim gledališnikom spominsko darilo. V imenu kolektiva naše gledališke hiše se je za izkazano pozornost zahvalil upravnik in umetniški vodja našega gledališča Bojan Čebulj, ki je poudaril,

da bodo jeseniški gledališki amaterji znali ceniti vso pozornost in podporo, ki jim jo nudijo naši odgovorni forumi. Zagotovil je, da bodo skušali tudi v bodoče narediti vse, kar je v njihovi moči, da bo jeseniški gledališki amaterizem še naprej pro-

cvtal in dostojno odigral svojo važno kulturno nalogo doma v občini, v naši državi in tudi na tujem.

Sprejem je minil v prijetnem razpoloženju vseh navzočih.

K.

Športne brzojavke

Hokejisti državnega prvaka Jesenic so na turnirju v Oberstdorfu osvojili prvo mesto in za eno leto prehodni pokal. V prvi tekmi so visoko premagali moštvo Sonthofen s 13:1. Ker je v nadaljevanju Sonthofen zmagal nad domačini, je poraz 3:5 proti Oberstdorfu vseeno zadostoval za prvo mesto na turnirju.

V soboto je odigral poslovilno tekmo najvišji igralec domačega košarkaškega moštva, 192 cm visoki center Marjan Petač, ki odhaja na odsluženje roka v JNA. Ob odhodu je od kluba prejel majhno praktično darilo.

V JNA odhajajo tudi nekateri ostali športniki. Tako bo odšel naš najboljši alpski smučar Peter Lakota, kakor

tudi igralec hokejskega moštva in državni reprezentant Franci Smolej.

Poročali smo, da je na balkanske igre odpotoval tudi Ožbi Vister. Žal se je njegova pot končala že v Beogradu, kjer so ga poslali domov z motivacijo, da je prestar. Res nerazumljivo nam je, da o udeležbi na tekmovanjih odločajo leta, ne pa rezultati.

ZAHVALA

Kolektivu oziroma sindikalnemu odboru valjarne 2400 se najlepše zahvaljujem za brezplačno koriščenje letnega oddiha v prelepi Crikvenici.

Franc Mlekuž
Lesce

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

19. in 20. septembra italij.-franc. barvni CS film MONGOLI, ob 17. in 19. uri.

21. septembra italijanski barvni film AIDA, ob 17. in 19. uri.

22. in 23. septembra italij.-franc. barvni CS film PUSTOLOVŠČINE V ZIMSKIH POCITNICAH, ob 17. in 19. uri.

24. in 25. septembra jugoslovanski film SRECA S TEBOM, ob 17. in 19. uri.

26. septembra ameriški barvni CS film HELLIONI, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

19. in 20. septembra italij.-franc. barvni CS film PUSTOLOVŠČINE V ZIMSKIH POCITNICAH, ob 18. in 20. uri.

21. in 22. septembra italij.-franc. barvni CS film MONGOLI, ob 18. in 20. uri.

24. in 25. septembra jugoslovanski film MACEK POD CELADO, ob 18. in 20. uri.

26. septembra švedski film SODNIK, ob 18. in 20. uri.

Kino »ZIROVNICA«

19. septembra francoski film ROBERTO LA ROCCA.

20. septembra franc.-italij. film SESTANEK.

23. septembra italij.-franc. barvni CS film MONGOLI.

26. septembra jugoslovanski film MACEK POD CELADO.

Kino »DOVJE«

19. septembra franc.-italij. film SESTANEK.

20. septembra francoski film ROBERTO LA ROCCA.

24. septembra italij.-franc. barvni CS film MONGOLI.

26. septembra ital.-franc. barvni CS film PUSTOLOVŠČINE V ZIMSKIH POCITNICAH.

Kino KOROSKA BELA

19. septembra jugoslovanski film MACEK POD CELADO.

20. septembra franc.-italij. barvni CS film TRIJE MUSKETIRJI, II. del.

21. septembra italij.-franc. barvni CS film PUSTOLOVŠČINE V ZIMSKIH POCITNICAH.

26. septembra jugoslovanski film SRECA S TEBOM.

Kino KRANJSKA GORA

19. septembra franc.-italij. barvni CS film TRIJE MUSKETIRJI.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 18. septembra od 12. ure do 25. septembra do 12. ure.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Franc Trampuš, Jesenice, Cesta revolucije 9, telefon 82-245, interni 874

ZAHOVNI DEL JESENIC: dr. Mihael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 94, Rešilna postaja Jesenice.

20. septembra jugoslovanski film MACEK POD CELADO.

24. septembra italij.-franc. barvni CS film PUSTOLOVŠČINE V ZIMSKIH POCITNICAH.

25. in 26. septembra italij.-franc. barvni CS film MONGOLI.

TRETJA SMRTNA NESREČA V ŽELEZARNI

Dne 11. septembra ob 6.30 je prišlo v martinarni do nesreče. Težje se je ponesrečil sodelavec Avgust Frumen, ki je bil v železarni zaposlen 17 let in pol ter je 15. septembra zaradi poškodb umrl v jeseniški bolnišnici.

Ker v trenutku, ko je prišlo do nesreče, ni bilo nikogar v bližini, domnevajo, da se je nesreča pripetila takole:

Ponesrečeni sodelavec Avgust Frumen je bil v železarni zaposlen kot ponovčarski zidar. Namenjen je bil v skladišče po zidarsko žlico. Med potjo je hotel pogledati, če so vrata martinovk, ki so se nahajala ob sedmi peči, obzidana. Ponesrečenec je verjetno vrata potegnili nekoliko preveč k sebi, zato so se nagnila in ga stisnila ob vložno korito. Ponesrečenemu sodelavcu Frumu je najprej pomagali sodelavec Jakob Rozman, ki je na pomoč poklical še ostale sodelavce. Sodelavec Avgust Frumen je utrpel težjo nezgodo že pred dvema leti, po vrnitvi v martinarno pa je opravljal le lažja dela. Po izjavah delovodje in obratovodje martinarne vrata martinovk, ki so težka po 400 kg, premikajo oziroma prestavljajo le z žerjavji, zato ni znano, zakaj se je Avgust Frumen odločil, da si sam ogleda vrata in ni pri tem poklical na pomoč žerjavovodje.

Pokojnega sodelavca Avgusta Fruma so v četrtek, 17. septembra, pokopali na pokopališču na Blejski Dobravi.

-or

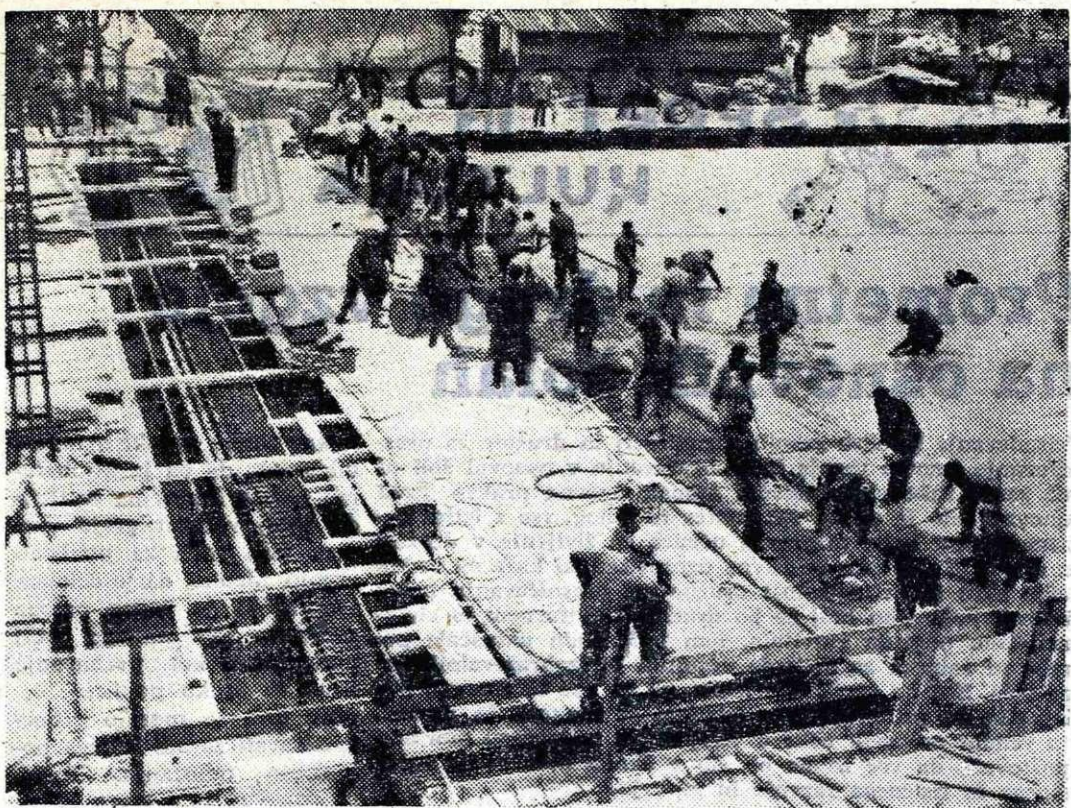
Pri opravljanju službene dolžnosti se je težko ponesrečil in za posledicami nesreče umrl naš sodelavec

AVGUST FRUMEN

ponovčarski zidar v martinarni

Pokojnega sodelavca, ki je delal v našem podjetju 17 let in pol, bomo ohranili v lepem in trajnem spominu. Svojem iskreno sožalje.

Centralni delavski svet, uprava podjetja, Tovarniški komite ZKS in Izvršni odbor sindikalne organizacije Železarne Jesenice.

Betoniranje plošče iz prednapetega betona na drsalšču Podmežaklje je bilo zelo zahtevno. Delati so morali brez prekinitev.

Led že v drugi polovici oktobra

Kakor smo že poročali, je gradbeno podjetje »Sava« pred kratkim zabetoniralo drsalno ploščo na športnem igrišču. Da bi javnost nekoliko bolj seznanili z deli in s situacijo nasploh v zvezi z gradnjo športno-kulturnega objekta, smo prosili predsednika gradbenega odbora tov. Lojzeta Božiča za kratek razgovor:

1. Kakšna je trenutna situacija ob začetih delih na drsalšču?

Smo pred realizacijo zadnjega letnega plana, to je izgradnjo drsalne plošče in južne tribune. Postavljene roke za drsalno ploščo smo zamudili za tri tedne, vendar glavno delo, to je betoniranje plošče, je zaključeno, preostane samo napenjanje in vbrizgavanje betona, za kar so sedaj skrajni roki postavljeni do 5. oktobra. Plošča s tem še ne bo usposobljena, ker je po vbrizgavanju treba še počakati določen čas. Tudi z južno tribuno kasnimo, vendar so glavna dela opravljena (stopnišči elementi in nosilci) in pričakujemo, da bodo prve dni oktobra zaključena.

Skratka, lahko z gotovostjo pričakujemo, da bo vse v redu, kakor hitro bodo tudi tehnični in vremenski pogo-

ji za zmrzovanje izpolnjeni, to pa upam, da bo vsekakor v drugi polovici oktobra. Imamo še veliko drobnih del kot so nova banda, ograja, elektroinstalacije, kar pa zaradi izrednega zanimanja pri izvajalcih ne bo problematično.

2. Kako ocenjujete delo SGP »Sava« pri plošči iz prednapetega betona?

Betoniranje plošče iz prednapetega betona je že samo po sebi zahtevna naloga in lahko trdim, da je to nalogo podjetje »Sava« v celoti zadovoljivo opravilo. Že prvi rezultati kažejo, da bo trdnost plošče dosežena in je treba temu kolektivno izreči res vse priznanje.

3. Ali ostane kaj neizpolnjenega iz letošnjega programa?

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev trenutno ne bo zgrajena severna tribuna, ki je velik gradbeni objekt. Dokumentacija je sicer pripravljena in je pred revizijskim pregledom. Iščejo pa še sredstva v višini 200 milijonov, da bi še letos začeli z izkopom temeljev in pripravi. Ker je ta tribuna določena predvsem za sedeže, bo vsekakor nujno treba pravočasno si zagotoviti sredstva in vse ostalo.

4. Ali so možnosti, da bi že prihodnjo sezono imeli streho nad ledom?

Objekt z ozirom na razporeditev 75 m zahteva izredne napore pri projektiranju,

kar pa zaenkrat poteka zadovoljivo. Če bi bilo samo to, bi lahko trdil, da bi bila hala za svetovno prvenstvo v hokeju 1966 naredi. Zaradi finančne situacije pa to ni tako lahka stvar, saj izgledi za kakšne dolgoročne kredite trenutno niso najboljše. Gradbeni odbor pričakuje širše posvetovanje vseh odločujočih forumov in skupne napore vseh zainteresiranih za halo, ker le na ta način bo lahko smelo organiziral nadaljnja dela.

5. Kdaj torej računate na začetek letošnje drsalne sezone?

Razumem želje športnikov in številnih ljubiteljev hokeja, vendar prosim upoštevati dejanskega stanja, to je, da se mora plošča utrditi in stanje kompresorjev, ki so za vremenske prilike, ki lahko še nastopijo v oktobru (dvig temperature) nezadostni.

6. Torej vseeno upate, da bo vse v redu?

Prepričan sem, da bo podjetje »Sava« vsa gradbena dela opravilo v rokih, ravno tako tudi ostali izvajalci, kar pa bo športna in ostala javnost morala pravilno oceniti.

7. Ali odbor računa na kakšno pomoč v obliki prostovoljnega dela?

Mnogo se govori o prostovoljnem delu. Kdor pozna razmere, lahko ve, kaj se pravi organizirati prostovoljno delo. Sicer pa narava vseh dosedanjih del na teh objektih skoraj v celoti izključuje prostovoljno delo. V kolikor bi bilo potrebno urediti zunanost objektov še v tej dobi, pa prav gotovo računamo na to pomoč.

Prometna in druge vzgoje na osnovnih šolah

Prizadevanje in skrb raznih organizacij in društev za uresničevanje smotra vzgoje in izobraževanja v osnovni šoli ni več samo zakonsko določilo, ampak dnevna praksa. Pred osnovno šolo je vedno več zahtev in nalog, vse z istim namenom: čim bolj pripraviti učenca za življenje v družini in družbi. To je zelo pozitivna ugotovitev, ki kaže na vedno večjo skrb in prizadevnost družbe pri uresničevanju nalog osnovne šole. Čim bolj se bo družba v kulturnem in civilizacijskem pogledu razvijala, tem bolj bodo naraščale potrebe in zahteve za širjenje vzgojnih in izobraževalnih nalog šole. Kaj pa otrok — učenec, ali bo vse to zmogel? Pedagogika in psihologija, ki izhajata iz znanosti in prakse, sta vendar postavili neke okvire, ki jih nedvomno moramo spoštovati, da vse to ne bo šlo v škodo otrokovega mentalnega in fizičnega razvoja in zdravja.

Samo bežno pogledimo obremenitev osnovnošolskega otroka: v I. in II. razredu ima 22 tedenskih učnih ur, v III. razredu 23, v IV. 26, v V. 27, v VI. 31 in v VII. in VIII. po 32 obveznih tedenskih šolskih ur. Po teoretičnih pedagoških normah, ki jih je praksa v marsičem potrdila, naj bi bil otrok dnevno zaposlen v I. in II. razredu od 45 do 60 minut, v III. in IV. razredu od 60 do 90 minut, v V. VI. VII. in VIII. razredu pa do 120 minut še z domačimi nalogami in učenjem doma. Razen tega želimo, da naj bo učenec osnovne šole vključen vsaj še v eno svobodno dejavnost na šoli (fotokrožek, modelarski krožek, naravoslovni krožek, pevski zbor itd.) in razumljivo še v kakšno izvenšolsko organizacijo (TVD Partizan, taborniki, Svoboda, itd.), da naj hodi še na razne prireditve, predavanja, vse v interesu razvijanja celovite učenčeve osebnosti in njegove priprave za življenje. Po navedenih ugotovitvah je učenec od I. do IV. razreda dnevno obremenjen z efektivnim šolskim delom od štiri do pet ur, učenec od V. do VIII. razreda pa od šest do osem ur dnevno. Seveda je to minimalno povprečje, ki v mnogih primerih odstopa še navzgor. Ali je pri tej obremenjenosti mogoče še dodajati učne ure, ne

da bi bil prizadet otrokov zdrav razvoj? Seveda ne. Kako potem reševati številne zahteve po novih učnih urah v osnovni šoli? V zadnji številki Železarja z dne 12. septembra smo brali zahtevo po eni uri tedensko za prometno vzgojo. Nič manj ni živa zahteva tudi po eni uri tedensko za poklicno vzgojo, filmsko vzgojo in turistično vzgojo. Torej naenkrat štiri nove učne ure, ob tem da učitelji na šolah tudi upravičeno zahtevajo več ur za tuji jezik, fiziko, materin jezik in likovno vzgojo. Naenkrat bi bila povprečna dnevna obremenitev osnovnošolskega otroka precej večja kot delavca v železarni ali drugje. Mislim, da je dovolj jasno, da s povečevanjem šolskih ur ne smemo iskati rešitve upravičenih zahtev po raznih dodatnih vzgojih, niti ne na račun kičnega obstoječih učno-vzgojnih področij (matematike, fizike, slovenščine itd.).

Vsa navedena vzgojna področja moramo reševati edino v sklopu rednih učnih predmetov oziroma učnih ur in v svobodnih aktivnostih šole (krožki). Menim, da ni bistvo, da učenec v osnovni šoli spozna podrobno vseh 36 prometnih znakov in reševanje raznih zapletenih situacij na križišču ali da podrobno spozna 1000 in več raznih poklicev. Namen obeh omenjenih in tudi drugih vzgojnih področij je le, da skladno z razvojem in s potrebami socialistične družbe razvija učenca v osebnosti socialistične skupnosti. Prometna vzgoja bo ob drugih vzgojnih področjih v okviru rednih učnih predmetov, ki nimajo samo izobrazbene, temveč tudi vzgojno funkcijo, doprinesla, da bo naš učenec discipliniran pešec, potnik in kolesar. Če bomo učenca navadili na to, bo tudi kot pešec, kolesar ali pozneje voznik močnega vozila spoštoval cestno prometne predpise in odnose na cesti. Praksa nam je v mnogih primerih dokazala, da učenci dobro poznajo pro-

metne znake, oznake avtomobilov itd., da pa je kljub temu njihov odnos na cesti in do ljudi večkrat graje vreden. Isto velja za poklicno vzgojo. Menim, da je delovna vzgoja, ki je važna naloga osnovne šole mnogo bolj pomembna kot poznavanje tisoč in toliko poklicev, čeprav tudi to morajo učenci spoznavati zaradi lažjega poklicnega odločanja. Torej, če osnovna šola mora razvijati učence v osebnosti socialistične skupnosti, nam za posamezne prispevke (vzgojna področja) k vzgoji celovite osebnosti niso potrebne posebne ure. Tem smotrom morajo služiti vsi učni predmeti od matematike do telesne vzgoje. Le tako je možno reševati upravičene nove vzgojno izobraževalne zahteve družbe. Zato ne sodi uvedbo ali neuvedbo novih ur predpisovati zainteresiranosti ali nezainteresiranosti pedagoškega kadra. To je stvar načel reformirane osnovne šole. Od pedagoškega kadra lahko edino zahtevamo, da mora spoštovati ta načela in vsa navedena in druga vzgojna področja načrtno in s polno odgovornostjo izvajati v okviru svojega učnega načrta.

Začrtani smoter vzgoje in izobraževanja v osnovni šoli pa je mogoče učinkovito izvajati le, če bomo vzgojne naloge, ki jih narekujejo potrebe socialistične družbe, enako postavljali tudi pred starše in druge faktorje. Osebnost ne dvomim, da družinska vzgoja predstavlja važen in cenjen doprinos k našim družbenim prizadevanjem pri vzgoji celovite učenčeve osebnosti. Vedno več pa učenci sprejemajo znanj in navad tudi iz okolja. Radio, televizija, časopis, knjige, film, društva, organizacije in drugo služi tudi temu namenu, zato moramo pri družbenih zahtevah vedno računati z vsemi faktorji. Odgovornost in povezovanje vseh teh faktorjev pri vzgoji in izobraževanju bo dalo zaželene rezultate. Zato menim, da je zahteve glede posameznih vzgojnih področij treba vedno razširjati na vse te faktorje in jih tudi usposablјati za naloge, ki jih je odprla šele socialistična družba.

Joža Varl

Dopisujte v Železarja!

Zmaga naših nogometašev

V nedeljo 13. septembra so jeseniški nogometaši gostovali v Naborjetu (Mallborghetto), približno 12 km iz Trbiža. Nasprotnik Jeseničanov — Libertas Tomadini je vodil na lestvici za pokal obmejnih občin s 13 točkami pred Jesenicami, ki pa so imele ravno tako 13 točk, vendar slabšo razliko v golih. Tretji na lestvici je Kelag iz Beljaka z 12 točkami.

Jeseniški nogometaši so vedeli, da si lahko z zmago v Naborjetu priborijo prvo mesto in s tem tudi pokal. Tudi moštvo Naborjeta je imelo isti namen. Vzdušje pred tekmo je bilo izredno napeto v obeh taborih.

Takoj na začetku so Jeseničani napadli in že v 8. minuti vodili, strelec je bil Koblar, z 1:0. Domačini so bili presenečeni in niso mogli urediti svojih vrst. Tako so že v 11. minuti Jeseničani povečali rezultat na 2:0. Po tem голу so domačini dalj časa neprestano oblegali jeseniška vrata in zmanjšali rezultat na 2:1 z golom prodornega levega krila. Po tem голу je bila igra zopet enakovredna, vendar so bili jeseniški napadalci nevarnejši. V 42. minuti je Koblar dosegel tretji gol. Pripomniti moram, da je vodil tekmo do odmora italijanski sodnik zadovoljivo.

Po odmoru so Jeseničani nadaljevali z dobro taktično igro dolgih pasov, domačini pa so začeli z grobimi starti in udarci, kar je vplivalo na celotno igro. Sodnik je bil vse bolj na strani domačinov. Kljub temu so Jeseničani z golom Rozmana povedli 4:1. Nekaj minut za tem je Hribar še enkrat zadel mrežo, vendar sodnik gola ni priznal, čeprav je bil dosežen pravilno. Zaradi protestov, ker sodnik ni priznal gola, je izključil tudi Lavtežarja.

Igra je bila vse bolj ostra in ob številni premoči so domačini znižali na 4:2. Zaradi grobosti je sodnik izključil domačega napadalca. 15 minut pred koncem tekme pa zaradi obojestranskega obračunavanja samo Medja. Številčno premočni domačini so zaman napadali jeseniški gol, naša obramba z odličnim Volaričem, ki je bil skoraj nepremagljiv, je uspešno odbijala vse napade. V želji za neodločenim rezultatom se je »potrudil«

ZAHVALA

Ob težki izgubi drage žene in mame

MARIJE ROBIC

se najtopleje zahvalujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti v prerani grob. Zahvaljujemo se dr. Jenku in dr. Sajevidu ter patronažni sestri tov. Bricevi za zdravljenje, sosedom za denarno pomoč, darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so nam v dneh težke izgube izrekli sožalje in nam pomagali. Iskrena hvala tudi lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Zalujoči: mož, otroci in ostalo sorodstvo

tudi sodnik in brez vzroka dosodil enajstmetrovko, s katero so domači znižali rezultat na 4:3. Premišljena jeseniška obramba je vzdržala in premagala domače moštvo Libertas Tomadini, čas in sodnika, ki je na pritisk občinstva začel slabo soditi.

M.A.

VEČER ZAGREBSKIH PANTOMIMICARJEV JE USPEL

V čufarjevem gledališču je gostovala v nedeljo zvečer skupina pantomimicarjev KUD »Josip Medved«, ki združuje predvsem gluhome. Nastopajoči, ki predstavljajo edino tovrstno skupino v Jugoslaviji, so s kvalitetnim izvajanjem svojega programa navdušili sicer maloštevilno občinstvo. Za gostovanje in kvaliteten ter svojstven užitek se jim je ob zaključku v imenu SSPD Jesenice zahvalil Bojan Čebulj in jim zaželel na turneji po Bolgariji in Rumuniji čim boljših uspehov in skorajšnjega svidenja na železarskih Jesenicah.

ODBOJKA

JESENICE :

SL. BISTRICA 3:1

(6:15, 15:7, 15:13, 15:6)

V prvi tekmi jesenskega dela republiške lige je v nedeljo domača ekipa po slabi in nezanimivi igri premagala še slabše goste. Le-ti so sicer zmagali v prvem setu, kar pa je bil predvsem rezultat nezbrane igre domače ekipe, ki je to pot nastopila nekompletna. Videli smo samo 6 igralcev, ki so bili prepuščeni sami sebi, saj ni bilo niti nobenega funkcionarja kluba, prav tako pa ni bilo na razpolago potrebnega zapisnika. Domača ekipa je nastopila v postavi Resler, Bogataj, Klinar, Bajt, Končnik in Potočnik. Sodil je Slokar iz Gorice zelo dobro.

KOSARKA

JESENICE :

SPODNJA SISKA 98:61

(39:27)

Moška ekipa Jesenic je dosegla v nadaljevanju prvenstva visoko zmago nad gosti iz Ljubljane. Igra je bila v prvem polčasu slabša, domačini so sicer več napadali, vendar tudi precej grešili. Mnogo boljše igro pa so pokazali v nadaljevanju, ko je skoraj vsak napad pomenil tudi zadetek. Obe moštvi sta več pozornosti posvečali napadom, zato pa sta igrali v obrambi slabše. Razlika v koših bi bila po prikazani igri lahko še večja v korist domačih. Koše za Jesenice so dosegli: Katnik 2, Svetlin 35, Sodja 20, Petač 8, Vauhnik 27, Čampa 6.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«